

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของบิดามารดา อาชีพของบิดา และ
การศึกษาของบิดา กับแผนการประกอบอาชีพของนักเรียน

ในบทที่แล้ว ๆ มาได้ทราบแล้วว่า ผลการเรียนของนักเรียน รายได้ของบิดามารดา อาชีพของบิดา และการศึกษาของบิดามีความสัมพันธ์กับแผนการศึกษาต่อของนักเรียน แต่เป็นการกล่าวถึงด้านแผนการศึกษาต่อของนักเรียนด้านเดียว ยังไม่ได้กล่าวในด้านแผนการประกอบอาชีพของนักเรียน มาในบทนี้จึงอยากจะทราบว่านักเรียนมีแผนการประกอบอาชีพในอนาคตอย่างไร และเนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีพื้นเพหรือภูมิหลังของครอบครัวที่แตกต่างกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวแตกต่างกัน เช่นในทางเศรษฐกิจรายได้ของบิดามารดาของนักเรียนบางคนอาจจะมีรายได้สูง บางคนอาจต่ำ หรืออาชีพของบิดานักเรียนบางคนอาจจะเป็นข้าราชการ บางคนอาจจะเป็นชาวนา เกษตรกร หรือกรรมกร หรือในค่านสังคม การศึกษาของบิดา นักเรียนบางคนอาจจะเป็น บางคนอาจจะเป็นปานกลาง บางคนอาจต่ำ ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะมีผลต่อแผนการประกอบอาชีพของนักเรียนในด้านความมุ่งหวัง ความทะเยอทะยาน ซึ่งจะนำไปมีผลต่อการที่จะเลือกอาชีพและการให้เหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียน นั่นก็คือจะทำให้นักเรียนเลือกอาชีพและให้เหตุผลในการเลือกอาชีพแตกต่างกันไป ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้เช่นในเรื่องอาชีพของบิดา กับการเลือกอาชีพของนักเรียนในต่างประเทศ ได้มีผู้ทำการศึกษาไว้อย่างเช่นของ Richard M. Stephenson⁴¹ ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับความมุ่งหวังและการวางแผนในการประกอบอาชีพของนักเรียนเกรดเก้า เขา

⁴¹Richard M. Stephenson, "Occupational Aspiration and Plan of Ninth Graders," The Journal of Educational Research, Vol. 49, (May, 1955), 27-35.

พบว่า นักเรียนที่บิดามาจากครอบครัวที่มีอาชีพเกี่ยวกับวิชาชีพการสูงก็มักจะมีคามมุ่งหวัง และความตองการที่จะประกอบอาชีพที่ตองไปวิชาชีพการสูงคามไปควย ส่วนนักเรียนที่มีบิดามา จากครอบครัวที่บิดาไม่ได้ประกอบอาชีพที่ตองไปวิชาชีพการสูงนักก็หวังที่จะประกอบอาชีพเดิม ของบิดามารดา ซึ่งจากที่ Stephenson ได้ศึกษานั้น R. Kroger⁴² และ C. M. Loutit ก็พบทำนองเดียวกันคือ เขาทั้ง 2 พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดากับ ความมุ่งหวังในอาชีพของนักเรียน หรือในเรื่องรายได้ของบิดามารดาที่นำจะมีผลต่อการเลือก อาชีพของนักเรียนก็เช่นเดียวกัน จากการศึกษาของ James Burke Lyon⁴³ ได้พบว่า รายได้ของบิดามารดาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน หรือในด้านการศึกษาของบิดามารดา ซึ่ง จุฑาภรณ์ วรสุมนต์⁴⁴ ผู้ซึ่งได้ทำการศึกษาคหาความ สัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาต่างกันจะเลือกอาชีพต่างกัน

ซึ่งจากผลข้างต้นแสดงว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวมีความสัมพันธ์ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน ในเรื่องเหตุผลในการเลือกอาชีพ จากการศึกษาเอกสาร ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องพบว่า ในเรื่องนี้ส่วนใหญ่ไม่ได้วิเคราะห์ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของ ครอบครัวเพื่อหาความสัมพันธ์กับเหตุผลที่นักเรียนใช้ในการเลือกอาชีพ ที่วิเคราะห์ก็วิเคราะห์ ในลักษณะที่กล่าวถึงเหตุผลที่นักเรียนเลือกอาชีพตามลำพัง ว่านักเรียนมีเหตุผลอย่างไร

⁴²R. Kroger and C. M. Loutit, "The Influence of Father's Occupation on Vocational Choices of High School Boys," The Journal of Applied Psychology (14 September, 1953), 203-212.

⁴³Burke Lyon James, "A Study of Experimental Motivational and Personality Factors Related to Vocational Decision Versus Indecision," Dissertation Abstracts, Vol. 4, No. 49 (October, 1959), 1296.

⁴⁴จุฑาภรณ์ วรสุมนต์, เรื่องเดิม, หน้า

อย่างเช่น ในประเทศไทยของ ดร. สุกใจ เหล่าสุนทร⁴⁵ ได้ศึกษาเหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาไว้ดังนี้ ประการที่หนึ่ง นักเรียนจะเลือกอาชีพเพราะความมั่งคั่ง ประการที่สอง นักเรียนจะเลือกอาชีพเพราะมีเกียรติมีชื่อเสียง ประการที่สาม มีการยอมรับนับถือ ประการที่สี่ เพราะชอบเครื่องแบบเครื่องแต่งกาย ของต่างประเทศก็ทำนองเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตาม ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวน่าจะมีอิทธิพลต่อการให้เหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียน อย่างเช่นนักเรียนที่มีค่านิยมมีรายได้สูงกว่าจะมีอิทธิพลที่จะทำให้นักเรียนที่เป็นบุตรเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงว่าอาชีพที่ตนเลือกเงินรายได้จะทองสูงควย

จากกรณีดังกล่าวข้างต้น ทวยเหตุนี้จึงจะได้กล่าวถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวหรือรายได้ของบิดามารดา อาชีพของบิดา และการศึกษาของบิดา น่าจะมีความสัมพันธ์ต่อการเลือกอาชีพ และการให้เหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียน (ม.ศ. 5) หรือแผนในการประกอบอาชีพของนักเรียน ม.ศ. 5 ทวย

หมายเหตุ กรณีการวิเคราะห์ในเรื่องการให้เหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียนจะได้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์เฉพาะ กับรายได้ของบิดามารดา และอาชีพของบิดา เท่านั้น ส่วนกับการศึกษาของบิดาจะไม่วิเคราะห์

อนึ่ง ในการกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของบิดามารดา อาชีพของบิดา และการศึกษาของบิดากับแผนการประกอบอาชีพของนักเรียนครั้งนี้ จะได้นิยามความหมายของคำบางคำไว้ดังนี้

รายได้ของบิดามารดา อาชีพของบิดา และการศึกษาของบิดา เหมือนที่กล่าวไว้ในบทที่ 4 และ 5

แผนการประกอบอาชีพของนักเรียน หมายถึงการเลือกอาชีพที่จะประกอบต่อไปในอนาคตของนักเรียน และเหตุผลที่นักเรียนเลือกอาชีพ

⁴⁵ สุกใจ เหล่าสุนทร, "วิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์เพื่อเลื่อนเป็นศาสตราจารย์ วศ. 2507), 77 หน้า.

ซึ่งในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ต่อไปนี้จะได้นำมาตั้งตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

ก. ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารคากับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ก.1 รายได้ของบิดามารคากับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ก.2 อาชีพของบิดามารคากับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ก.3 การศึกษาของบิดามารคากับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ข. ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารคากับเหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียน

ข.1 รายได้ของบิดามารคากับเหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียน

ข.2 อาชีพของบิดามารคากับเหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียน

ก. ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารคากับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ก.1 รายได้ของบิดามารคากับการเลือกอาชีพอันดับ 1 เมื่อได้พิจารณาเรื่องนี้อย่างละเอียด จากตารางที่ 54 แผนกวิทย์พบว่า นักเรียนแผนกนี้มากกว่าครึ่งหนึ่งคือมีถึงร้อยละ 53 เลือกอาชีพแพทย์ รองลงมาเป็นอาชีพวิศวกร แต่ก็มีจำนวนน้อยกว่าครึ่งหนึ่งคือมีเพียงร้อยละ 21.2 นอกจากนั้นก็จะเป็นอาชีพพ่อค่านักธุรกิจ ข้าราชการปกครอง ตำรวจ เป็นต้น

ส่วนแผนกศิลป์พบว่า นักเรียนแผนกนี้ส่วนมากเลือกอาชีพข้าราชการปกครองคือมีร้อยละ 34.3 รองลงมาเป็นอาชีพข้าราชการตุลาการ มีร้อยละ 19.4 อาชีพพ่อค่านักธุรกิจ มีร้อยละ 17.9 นอกจากนั้นก็จะเป็นอาชีพข้าราชการตำรวจและอื่น ๆ

ซึ่งมีข้อที่น่าสนใจเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนทั้ง 2 แผนกกว่า มีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพไปตามสาขาวิชาที่นักเรียนแต่ละแผนกได้เรียนมา

อย่างไรก็ตาม เมื่อได้พิจารณาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนแต่ละแผนกนี้ไปตามรายได้ของบิดามารดา แผนกวิทย์พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดามีรายได้ปานกลางและต่ำเลือกอาชีพแพทย์มีจำนวนมากกว่านักเรียนที่มีบิดามารดามีรายได้สูง คือมีถึงร้อยละ 58.3 และ 52.8 ขณะที่นักเรียนที่มีบิดามารดามีรายได้สูงมีเพียงร้อยละ 36.4 เท่านั้น ซึ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้แสดงว่ารายได้ของบิดามารดาไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน กล่าวคืออาจจะไม่มีอิทธิพลอย่างอื่นที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ แต่อาชีพวิศวกรพบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดา

มีรายได้สูงเลือกอาชีพนี้ มีจำนวนมากกว่านักเรียนที่บิคารามีรายได้ต่ำ คือมีร้อยละ 27.3 ขณะที่นักเรียนที่บิคารามีรายได้ต่ำมีเพียงร้อยละ 13.9 เท่านั้น ซึ่งการที่นักเรียนที่บิคารามีรายได้สูงมีจำนวนมากกว่าอาจจะเนื่องมาจากนักเรียนกลุ่มนี้อาจจะเห็นว่าอาชีพวิศวกรนี้เป็นอาชีพที่มีรายได้คืออาชีพหนึ่ง สำหรับสังคมไทยขณะนี้ จึงได้เลือกอาชีพที่มีจำนวนมากกว่านักเรียนที่บิคารามีรายได้ต่ำ ส่วนอาชีพอื่น ๆ มีนักเรียนเลือกกันน้อย

สำหรับแผนกศิลป์พบว่า นักเรียนที่บิคารามีรายได้ปานกลาง และต่ำเลือกอาชีพข้าราชการปกครอง มีจำนวนมากกว่านักเรียนที่บิคารามีรายได้สูง คือมีถึงร้อยละ 45.2 และ 38.6 ขณะที่นักเรียนที่บิคารามีรายได้สูงมีเพียงร้อยละ 17.4 เท่านั้น ซึ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นอย่างมากนี้อาจจะเกี่ยวกับรายได้ของอาชีพที่นักเรียนที่บิคารามีรายได้สูงอาจจะคิดว่ารายได้ไม่ค่อยจะดีก็ได้ เพราะเมื่อมาพิจารณาอาชีพ พ่อค้านักธุรกิจ ซึ่งเป็นอาชีพที่แม้จะมีการเสี่ยงแต่ถ้าดำเนินการดี ๆ ก็จะมีรายได้ดีกว่านั้น พบว่านักเรียนที่บิคารามีรายได้สูงเลือกอาชีพนี้ถึงร้อยละ 34.8 ขณะที่นักเรียนที่บิคารามีรายได้ปานกลางและต่ำมีเพียงร้อยละ 9.7 และ 7.7 เท่านั้น ซึ่งอันนี้แสดงให้เห็นว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนที่บิคารามีรายได้สูงแผนกนี้คำนึงในเรื่องรายได้ สำหรับอาชีพข้าราชการตุลาการพบว่า ระหว่างนักเรียนที่บิคารามีรายได้สูงและต่ำไม่แตกต่างกัน คือมีร้อยละ 26.1 และ 23.1 ที่เลือกอาชีพ แต่กับนักเรียนที่บิคารามีรายได้ปานกลางแตกต่าง เพราะมีเพียงร้อยละ 12.9 เท่านั้นที่เลือกอาชีพนี้

ฉะนั้น จากผลข้างต้นนี้จะกล่าวได้ว่ารายได้ของบิคารามีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพหรือไม่ ถ้ายกเว้นกรณีของแผนกวิทย์ในการเลือกอาชีพแพทย์ ก็พอจะกล่าวได้ว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของบิคารากับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ตารางที่ 54. อัตราส่วนรอยของนักเรียนจำแนกตามแผนก รายได้ของบิดา และอาชีพที่เลือกอันดับ 1

อาชีพที่เลือกอันดับ 1	แผนกวิทย์				แผนกศิลป์				รวมทั้งหมด
	รายได้ของบิดามารดา				รายได้ของบิดามารดา				
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	รวม	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	รวม	
แพทย์	36.4 (8)	58.3 (35)	52.8 (19)	53.0 (62)	-	-	-	-	33.8 (61)
ข้าราชการปกครอง	-	1.7 (1)	8.3 (3)	3.4 (4)	17.4 (4)	45.2 (14)	38.6 (5)	34.3 (23)	14.6 (27)
วิศวกร	27.8 (6)	23.3 (14)	13.9 (5)	21.2 (25)	-	3.2 (1)	-	1.5 (1)	14.0 (26)
พ่อค้านักธุรกิจ	13.6 (3)	5.0 (3)	8.3 (3)	7.6 (9)	34.8 (8)	9.7 (3)	7.7 (1)	17.9 (12)	11.3 (21)
ข้าราชการตุลาการ	-	-	-	-	26.1 (6)	12.9 (4)	23.1 (3)	19.4 (13)	7.0 (13)
ข้าราชการตำรวจ	4.5 (1)	1.7 (1)	11.1 (4)	5.1 (6)	-	6.5 (2)	7.7 (1)	4.5 (3)	4.9 (9)
นักเศรษฐศาสตร์	4.5 (1)	1.7 (1)	-	1.7 (2)	13.0 (3)	3.2 (1)	15.4 (2)	9.0 (6)	4.3 (8)
อื่น ๆ	13.6 (3)	8.3 (5)	5.6 (2)	8.5 (10)	8.7 (2)	19.4 (6)	7.7 (1)	13.4 (9)	10.3 (19)
รวม	100.0 (22)	100.0 (60)	100.0 (36)	100.0 (118)	100.0 (23)	100.0 (31)	100.0 (13)	100.0 (67)	100.0 (185)

หมายเหตุ อื่น ๆ คืออาชีพครูอาจารย์ เกษตรกร ทหาร ข้าราชการป่าไม้ และข้าราชการอื่น ๆ

ก.2 อาชีพของบิดากับการเลือกอาชีพของนัก จากตารางที่ 54 พบว่า รายได้ของบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนช่างเหมือนกัน โดยเฉพาะแผนกศิลป์ ในตารางต่อไปนี้จะอยากจะทราบว่าอาชีพของบิดาจะมีความสัมพันธ์ด้วยหรือไม่ เมื่อได้พิจารณาเรื่องนี้ไปตามแผนกและอาชีพของบิดานักเรียน จากตารางที่ 55 แผนกวิทย์พบว่านักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชนและพ่อค้า เลือกอาชีพแพทย์มีจำนวนมากกว่านักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นข้าราชการและงานอิสระ คือมีถึงร้อยละ 57.1 และ 56.3 ขณะที่นักเรียน 2 กลุ่มหลังมีเพียงร้อยละ 46.7 และ 42.1 เท่านั้น ซึ่งการที่นักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชนและโดยมีอาชีพเป็นพ่อค้าเลือกอาชีพนี้มีจำนวนมากกว่านั้น นักเรียนอาจจะได้รับอิทธิพลจากอาชีพที่บิดาประกอบอยู่ก็ได้ เพราะที่แลดูมาปรากฏอยู่เสมอว่าผู้ปกครองนักเรียนที่บิดามีอาชีพพ่อค้ามักปรารถนาที่จะให้บุตรของตนเรียนแพทย์ เพราะเมื่อจบออกมาประกอบอาชีพนี้จะทำให้มีรายได้ดี มีความมั่นคง มีเกียรติ มีคนยกย่อง ฉะนั้นเมื่อเวลานักเรียนจะเลือกวิชาเรียนในคอนสุมัครสอบคัดเลือก บิดาของนักเรียนเหล่านี้จะสนับสนุนให้นักเรียนที่เป็นบุตรของตนเรียนวิชานี้เสมอ บางทีก็สืบพิจารณาถึงความสามารถที่แท้จริงของบุตรของตน

สำหรับอาชีพวิศวกรพบว่า นักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นพ่อค้าและโดยเฉพาะที่มีอาชีพเป็นข้าราชการเลือกอาชีพนี้น้อยกว่านักเรียนที่บิดามีอาชีพทำงานอิสระและลูกจ้างเอกชน คือมีเพียงร้อยละ 18.8 และ 14.3 เท่านั้น ในขณะที่นักเรียน 2 กลุ่มหลังมีถึงร้อยละ 36.6 และ 28.6 ซึ่งการที่นักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นพ่อค้าและข้าราชการเลือกอาชีพนี้น้อยอาจจะเห็นว่าอาชีพนี้มีเกียรติ มีความมั่นคง มีรายได้ดี ตลอดจนการยอมรับของคนในสังคมน้อยกว่าอาชีพแพทย์ก็ได้

แผนกศิลป์พบว่า นักเรียนที่บิดามีอาชีพทำงานอิสระและเป็นข้าราชการ เลือกอาชีพข้าราชการปกครองมีจำนวนมากกว่านักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชนและพ่อค้า คือมีถึงร้อยละ 71.4 และ 50 ขณะที่นักเรียน 2 กลุ่มหลังมีเพียงร้อยละ 28.6 และ 18.6 เท่านั้น จากตัวเลขเหล่านี้ ภูมิของนักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นข้าราชการเลือกอาชีพนี้นั้นมีข้อที่น่าสังเกตว่า นักเรียนอาจจะได้รับอิทธิพลมาจากอาชีพของบิดาที่เป็นข้าราชการที่มักจะเห็นว่าอาชีพนี้ไม่ต้องมีการเสี่ยง มีความมั่นคง มีรายได้พอสมควร นอกจากนี้ยังมีเกียรติ

และมีอำนาจ ตรงกันข้ามกับนักเรียนที่มีความมีอาชีพเป็นพ่อค้าที่เลือกอาชีพนี้ ซึ่งอาจจะเป็น เพราะเห็นว่าอาชีพนี้แม้จะมีเกียรติ มีอำนาจ แต่ของทางหารายได้คงจะมีน้อย จึงไม่ค่อย สนใจในอาชีพนี้

อาชีพข้าราชการตุลาการพบว่า นักเรียนที่มีความมีอาชีพเป็นพ่อค้าและข้าราชการ เลือกอาชีพนี้มากกว่านักเรียนที่มีความมีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชน คือมีร้อยละ 24.2 และ 20 ขณะที่นักเรียนที่มีความมีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชนเลือกอาชีพนี้มีร้อยละ 14.3 เท่านั้น ส่วนอาชีพ พ่อค้านักธุรกิจพบว่า นักเรียนที่มีความมีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชนและพ่อค้าเลือกอาชีพนี้มากกว่า นักเรียนที่มีความมีอาชีพทำงานอิสระและเป็นข้าราชการ คือมีร้อยละ 28.6 และ 21.2 ขณะที่ นักเรียน 2 กลุ่มหลังมีเพียงร้อยละ 14.3 และ 10 ซึ่งกรณีที่นักเรียนที่มีความมีอาชีพเป็น ข้าราชการเลือกอาชีพนี้ไม่อาจจะเป็นเพราะเห็นว่าอาชีพนี้ไม่มีเกียรติ ซึ่งเป็นเหตุแสดงให้เห็น ถึงทัศนคติแบบศักดินายังคงอยู่ในพวกข้าราชการ

ซึ่งจากผลข้างต้นนี้อาจกล่าวได้ว่า อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการเลือก อาชีพของนักเรียน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 55 อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนจำแนกตามแผนก อาชีพของบิดาและอาชีพที่เลือกอันดับ 1

อาชีพที่เลือกอันดับ 1	แผนกวิทย์					แผนกศิลป์					รวมทั้งหมด
	อาชีพของบิดา					อาชีพของบิดา					
	ข้าราชการ	พoca	ลูกจ้าง เอกชน	ทำงาน อิสระ	รวม	ข้าราชการ	พoca	ลูกจ้าง เอกชน	ทำงาน อิสระ	รวม	
แพทย์	46.7 (10)	56.3 (36)	57.1 (8)	42.1 (8)	53.0 (62)	-	-	-	-	-	33.8 (62)
ข้าราชการปกครอง	4.8 (1)	3.1 (2)	-	5.3 (1)	3.4 (4)	50.0 (10)	18.2 (6)	28.6 (2)	71.4 (5)	34.3 (23)	14.6 (27)
วิศวกร	14.3 (3)	18.8 (12)	28.6 (4)	31.6 (6)	21.2 (25)	-	3.0 (1)	-	-	1.5 (1)	14.0 (26)
พoca นักธุรกิจ	9.5 (2)	9.4 (6)	-	5.3 (1)	7.6 (9)	10.0 (2)	21.2 (7)	28.6 (2)	14.3 (1)	17.9 (12)	11.3 (21)
ข้าราชการตุลาการ	-	-	-	-	-	20.0 (4)	24.2 (8)	14.3 (1)	-	19.4 (13)	7.0 (13)
ข้าราชการตำรวจ	4.8 (1)	3.1 (2)	14.3 (2)	5.3 (1)	5.1 (6)	5.0 (1)	-	14.3 (1)	14.3 (1)	4.5 (3)	4.9 (9)
นักเศรษฐศาสตร์	-	3.1 (2)	-	-	1.7 (2)	10.0 (2)	12.1 (4)	-	-	9.0 (6)	4.3 (8)
อื่น ๆ	19.0 (4)	6.3 (4)	-	10.5 (2)	8.5 (10)	5.0 (1)	21.2 (7)	14.3 (1)	-	13.4 (9)	10.3 (19)
รวม	100.0* (21)	100.0* (64)	100.0 (14)	100.0* (19)	100.0* (118)	100.0 (20)	100.0* (33)	100.0* (7)	100.0 (7)	100.0 (67)	100.0* (185)

ก.3 การศึกษาของบิดากับการเลือกอาชีพอันดับ 1 จากตารางที่แล้ว (ตารางที่ 54-55) พบว่า ทั้งรายได้ของบิดามารดาและอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน ในตารางต่อไปนี้จะอยากจะทราบว่าการศึกษาของบิดาจะมีความสัมพันธ์ด้วยหรือไม่ เมื่อได้พิจารณาเรื่องนี้ไปตามแผนกและการศึกษาของบิดา จากตารางที่ 56 แผนกวิทย์พบว่า นักเรียนที่บิดามีการศึกษาคีได้เลือกอาชีพแพทย์มีจำนวนมากกว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษานานกลาง คือมีถึงร้อยละ 50 ขณะที่นักเรียนที่บิดามีการศึกษานานกลางมีเพียงร้อยละ 36.4 เท่านั้น แต่กับนักเรียนที่บิดามีการศึกษาคำไม่แตกต่างกันเพราะนักเรียนกลุ่มนี้ได้เลือกอาชีพนี้ถึงร้อยละ 58.8 แสดงว่าความแตกต่างที่เกิดขึ้นเกิดเฉพาะนักเรียนที่บิดามีการศึกษาคีกับปานกลาง ซึ่งผลดังกล่าวนี้ทำให้ไม่อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาของบิดาจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนและการเลือกของนักเรียนคงจะได้คำนึงถึงเรื่องอื่นประกอบด้วย สำหรับอาชีพวิศวกรพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่างกัน กล่าวคือ ขณะที่นักเรียนที่บิดามีการศึกษาคีได้เลือกอาชีพนี้ร้อยละ 21.4 นักเรียนที่บิดามีการศึกษานานกลางและคำก็มีร้อยละ 18.2 และ 22.1 ก็เช่นเดียวกันคืออาจกล่าวได้ว่า การศึกษาของบิดาได้มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

สำหรับแผนกศิลป์พบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่างกันในการเลือกอาชีพ ข้าราชการปกครอง กล่าวคือ ขณะที่นักเรียนที่บิดามีการศึกษาคีได้เลือกอาชีพนี้ร้อยละ 36.8 นักเรียนที่บิดามีการศึกษานานกลางและคำซึ่งมีจำนวนเท่ากันก็ได้เลือกอาชีพนี้ร้อยละ 33.3 ซึ่งแสดงว่าการศึกษาของบิดาไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน แต่สำหรับอาชีพข้าราชการตุลาการพบว่า มีความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่บิดามีการศึกษาคีและคำในการเลือกอาชีพนี้ คือ ขณะที่นักเรียนที่บิดามีการศึกษาคีได้เลือกอาชีพนี้มีจำนวนมากกว่า คือมีร้อยละ 26.3 ขณะที่นักเรียนที่บิดามีการศึกษาคำมีเพียงร้อยละ 10 ซึ่งการที่นักเรียนที่บิดามีการศึกษาคำได้เลือกอาชีพนี้น้อยก็คงจะเห็นว่าอาชีพนี้คงจะสู้อาชีพพ่อค้า นักธุรกิจไม่ได้ เพราะนักเรียนกลุ่มนี้ได้เลือกอาชีพนี้ถึงร้อยละ 23 มากกว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาคี ซึ่งเลือกเพียงร้อยละ 10.5 ซึ่งเหตุผลของนักเรียนที่บิดามีการศึกษาคำที่เห็นว่าอาชีพข้าราชการตุลาการสู้อาชีพพ่อค้า นักธุรกิจไม่ได้ก็คงตรงที่อาจจะเห็นว่าอาชีพหลังนี้ของทางหารายได้ หากความมั่นคงให้กับตนเองได้มากกว่าอาชีพแรก

ซึ่งจากผลข้างต้นทั้งแผนกวิทย์ และแผนกศิลป์ ซึ่งผลโดยทั่วไปที่ปรากฏว่า
ในอาชีพที่สำคัญ การเลือกอาชีพของนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความแตกต่างกัน ทำให้ไม่อาจ
กล่าวได้อย่างชัดเจนว่า การศึกษาของบิกามีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน
เหมือนอย่างรายได้ของบิกามารดาและอาชีพของบิดา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 56 อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนจำแนกตามแผนก การศึกษาของบิดา และอาชีพที่เลือกอันดับ 1

อาชีพที่เลือกอันดับ 1	แผนกวิทย์				แผนกศิลป์				รวมทั้งหมด
	การศึกษาของบิดา				การศึกษาของบิดา				
	ดี	ปานกลาง	ต่ำ	รวม	ดี	ปานกลาง	ต่ำ	รวม	
แพทย์	50.0 (14)	36.4 (8)	58.8 (40)	53.0 (62)	-	-	-	-	33.8 (62)
ข้าราชการปกครอง	-	9.1 (2)	2.9 (2)	3.4 (4)	36.8 (7)	33.3 (6)	33.3 (10)	34.3 (23)	14.6 (27)
วิศวกร	21.4 (6)	18.2 (4)	22.1 (15)	21.2 (25)	5.3 (1)	-	-	1.5 (1)	14.0 (26)
พ่อค้านักธุรกิจ	3.6 (1)	13.6 (3)	7.1 (5)	7.6 (9)	10.5 (2)	16.7 (3)	23.3 (7)	17.9 (12)	11.3 (21)
ข้าราชการตุลาการ	-	-	-	-	26.3 (5)	27.8 (5)	10.0 (3)	19.4 (15)	7.0 (13)
ข้าราชการตำรวจ	10.7 (3)	9.1 (2)	1.5 (1)	5.1 (6)	-	11.1 (2)	3.3 (1)	4.5 (3)	4.9 (9)
นักเศรษฐศาสตร์	-	4.5 (1)	1.5 (1)	1.7 (2)	15.8 (3)	-	10.0 (3)	9.0 (6)	4.3 (8)
อื่น ๆ	14.3 (4)	9.1 (2)	5.9 (4)	8.5 (10)	5.3 (1)	11.1 (2)	20.0 (6)	13.4 (9)	10.3 (9)
รวม	100.0 (25)	100.0 (22)	100.0 (68)	100.0 (118)	100.0 (19)	100.0 (18)	100.0 (30)	100.0 (67)	100.0 (185)

ข. ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดากับเหตุผลที่เลือกอาชีพ

ข.1 เหตุผลที่เลือกอาชีพกับรายได้ของบิดามารดา จากตารางที่ 57 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการเลือกอาชีพเพราะมีประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีถึงร้อยละ 58.3 เลือกเพราะเปิดโอกาสให้ใช้ความรู้ความสามารถ มีร้อยละ 31.9 เป็นอาชีพอิสระ มีร้อยละ 29.7 เหมาะแก่ระดับสติปัญญา มีร้อยละ 28.6 มีรายได้ดีสม่ำเสมอมั่นคง มีร้อยละ 23.2 และมีเกียรติ มีคนยกย่อง มีร้อยละ 20 นอกจากนี้ก็เลือกอาชีพเพราะเป็นอาชีพที่น่าสนใจ หางานง่าย ซึ่งจากตัวเลขเหล่านี้การที่นักเรียนส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการเลือกอาชีพเพราะเห็นว่ามีประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีจำนวนมากกว่าเหตุผลข้ออื่น ๆ อาจเป็นเพราะนักเรียนอาจจะได้รับอิทธิพลหลังจากการเปลี่ยนแปลงเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ที่นิสิต นักศึกษา นักเรียน ประชาชนได้ทำให้เกิดมีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลขึ้นในฝ่ายบริหารประเทศ และหลังจากนั้นสื่อมวลชนได้มีการกล่าวขวัญถึงบทบาทของนิสิต นักศึกษา นักเรียน ในทำนองสดุดีวีรชน และได้มีการยกย่องบุคคลที่ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติมาก

อย่างไรก็ตาม เมื่อได้พิจารณาเรื่องนี้ไปตามรายได้ของบิดามารดาพบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่บิดามารดาต่างกัน ในเหตุผลที่เลือกอาชีพ เพราะมีประโยชน์ต่อประเทศชาติ แต่ในเหตุผลอื่น ๆ พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะเหตุผลที่เลือกอาชีพเพราะมีรายได้ดีสม่ำเสมอมั่นคง และมีเกียรติมีคนยกย่อง พบว่ามีความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่บิดามีรายได้ต่างกัน ที่น่าสนใจมาก กล่าวคือ นักเรียนที่บิดามีรายได้สูงจะเลือกเพราะเหตุผลดังกล่าวมีจำนวนมากกว่านักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ปานกลางและต่ำที่เป็นเช่นนี้คงจะเป็นเพราะพวกครอบครัวชั้นสูงต้องการสิ่งเหล่านี้มากกว่าครอบครัวชั้นกลางและโดยเฉพาะชั้นต่ำ เช่นอย่างในเรื่องเกียรติยศ การมีคนยกย่องแทบจะไม่เคยได้รับโดยขณะที่พวกครอบครัวชั้นสูงคุ้นเคยกับสิ่งเหล่านี้มาก ซึ่งอันนี้แสดงให้เห็นว่ารายได้ของบิดามารดามีอิทธิพลต่อเหตุผลที่เลือกอาชีพด้วย ฉะนั้นถ้าจะกล่าวว่ารายได้ของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่เลือกอาชีพหรือไม่ จากผลข้างต้นนี้กล่าวได้ว่ามีความสัมพันธ์

ตารางที่ 57 อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนจำแนกตามรายได้ของบิดามารดา และ
เหตุผลที่เลือกอาชีพ (รวมนักเรียนทั้ง 2 แผนก)

เหตุผลที่เลือกอาชีพ	รายได้ของบิดามารดา			รวมทั้งหมด
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
มีประโยชน์ต่อประเทศชาติ	55.5 (25)	59.3 (54)	59.2 (29)	58.4 (108)
เปิดโอกาสให้ใช้ความรู้ ความ สามารถ	51.1 (23)	28.6 (26)	40.7 (20)	31.9 (59)
เป็นอาชีพอิสระ	31.1 (14)	31.9 (29)	24.5 (12)	29.7 (55)
เหมาะแก่ระดับสติปัญญา	35.6 (16)	24.2 (22)	30.6 (15)	28.6 (53)
รายได้ที่สม่ำเสมอมั่นคง	31.1 (14)	20.9 (19)	20.4 (10)	23.2 (43)
มีเกียรติ มีคนยกย่อง	28.9 (13)	19.8 (18)	12.2 (6)	20.0 (37)
หางานหาง่าย	17.8 (8)	17.6 (16)	18.4 (9)	17.8 (33)
เป็นอาชีพที่น่าสนใจ มีการเสี่ยง	24.4 (11)	17.6 (16)	4.1 (2)	15.7 (29)
อื่น ๆ	13.3 (6)	8.8 (8)	2.0 (1)	8.1 (15)
รวม	(45)	(91)	(49)	(185)

หมายเหตุ อื่น ๆ คือเป็นอาชีพเกี่ยวกับบิดามารดา และเป็นอาชีพที่มีอำนาจ
เนื่องจากนักเรียนคนหนึ่งให้เหตุผลได้มากกว่าหนึ่งข้อ ฉะนั้นรวม
แล้วเกิน 100%

ข.2 อาชีพของบิดากับเหตุผลในการเลือกอาชีพ จากตารางที่ 57 พบว่า ภายใต้อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่เลือกอาชีพ ในตารางต่อไปนี้จะอยากจะทราบว่าอาชีพของบิดาจะมีความสัมพันธ์ด้วยหรือไม่ เมื่อได้พิจารณาเรื่องนี้ไปตามอาชีพของบิดา จากตารางที่ 58 พบว่า นักเรียนที่บิดามีอาชีพต่างกันส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการเลือกอาชีพเพราะเห็นว่า มีประโยชน์ต่อประเทศชาติ แต่นักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชนให้เหตุผลข้อนี้มีจำนวนมากกว่านักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นพ่อค้า ข้าราชการ และโดยเฉพาะนักเรียนที่บิดามีอาชีพทำงานอิสระ คือมีถึงร้อยละ 66.7 ขณะที่นักเรียน 3 กลุ่มหลังมีร้อยละ 59.8, 56.1 และ 50 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า มีความแตกต่างพอสมควร และในเหตุผลอื่น ๆ ก็ได้พบว่า มีความแตกต่างทำนองเดียวกัน แต่ในเหตุผลที่ให้ในการเลือกอาชีพเพราะมีรายได้ดีสม่ำเสมอมั่นคง และมีเกียรติมีคณยกของพบว่า มีความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่บิดามีอาชีพต่างกัน ที่น่าสนใจ โดยเฉพาะระหว่างนักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นพ่อค้า และนักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นข้าราชการ ฝ่ายแรกค่านึงถึงเรื่องรายได้ดีสม่ำเสมอมั่นคงมากกว่าฝ่ายหลัง แม้จำนวนที่มากกว่าจะมากกว่าเล็กน้อยก็ตาม แต่ฝ่ายหลังได้ค่านึงถึงเรื่องความมีเกียรติ การมีคณยกของมีจำนวนมากกว่าฝ่ายแรกมากเมื่อเปรียบเทียบกัน ที่เป็นเช่นนี้คงเป็นเพราะนักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นข้าราชการคงจะได้รับอิทธิพลมาจากอาชีพของบิดาที่อาชีพนี้ต้องการเกียรติยศ การมีคณยกของ และนักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นพ่อค้าก็คงจะได้รับอิทธิพลจากอาชีพของบิดาที่ค่านึงถึงเรื่องรายได้มาก ซึ่งอันนี้แสดงให้เห็นว่า อาชีพของบิดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ฉะนั้นถ้าจะกล่าวว่อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่เลือกอาชีพหรือไม่ จากผลข้างต้นนี้กล่าวได้ว่ามีความสัมพันธ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 58 อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนจำแนกตามอาชีพของบิดาและเหตุผลในการเลือกอาชีพ (รวมนักเรียนทั้ง 2 แผนก)

เหตุผลที่เลือกอาชีพ	อาชีพของบิดา				รวมทั้งหมด
	ข้าราชการ	พ่อค้า	ลูกจ้างเอกชน	งานอิสระและอื่น ๆ	
มีประโยชน์ต่อประเทศชาติ	56.1 (23)	59.8 (58)	66.7 (14)	50.0 (13)	58.4 (108)
เปิดโอกาสให้ใช้ความรู้ สามารถ	31.7 (13)	29.9 (29)	33.3 (7)	38.5 (10)	31.9 (59)
เป็นอาชีพอิสระ	24.4 (10)	33.0 (32)	28.6 (6)	26.9 (7)	29.7 (55)
เหมาะสมระดับสติปัญญา	34.1 (14)	26.8 (26)	33.3 (7)	23.1 (6)	28.6 (53)
รายได้ดีสม่ำเสมอมั่นคง	19.5 (8)	23.7 (23)	19.0 (4)	30.8 (8)	23.2 (43)
มีเกียรติ มีคนยกย่อง	26.8 (11)	18.6 (18)	23.8 (5)	11.5 (3)	20.0 (37)
ทำงานท้งาย	7.3 (3)	21.6 (21)	14.3 (3)	23.1 (6)	17.8 (33)
เป็นอาชีพที่น่าสนใจ มีการเสี่ยง	24.4 (10)	12.4 (12)	19.0 (4)	11.5 (3)	15.7 (29)
อื่น ๆ	21.9 (9)	5.1 (5)	-	3.8 (1)	8.1 (15)
รวม	(41)	(97)	(21)	(26)	(185)